

ทำความเข้าใจ

“ไวรัสนิปาห์”

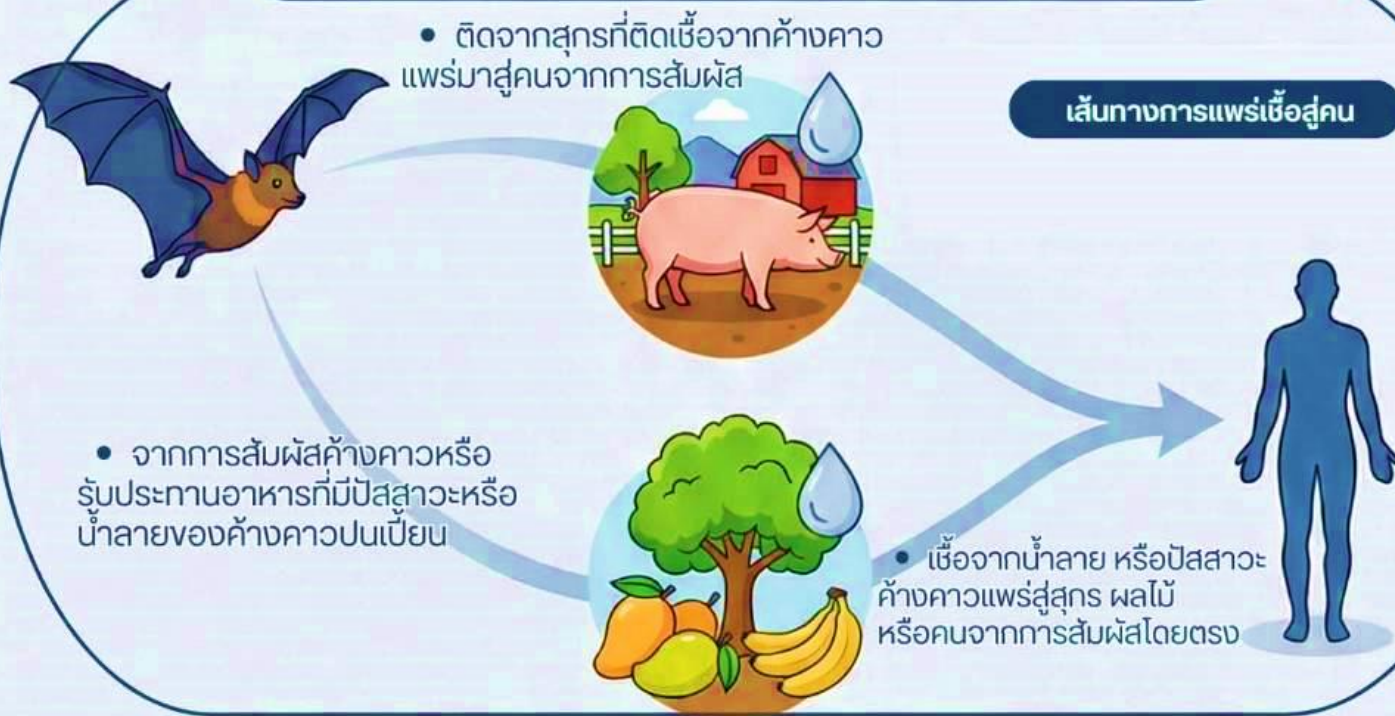
ภัยร้ายใกล้ตัวจากสัตว์สู่คน

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

วงจรการติดเชื้อและอันตรายของโรค

ข้อมูลสำคัญของโรค

ระยะฟักตัวของโรค	4-14 วัน (อาจนานได้ถึง 45 วัน)
สัตว์นำโรคหลัก	ค้างคาวแม่ไก่ และ สุกร โฮสต์กลาง
กลุ่มเสี่ยงสำคัญ	เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร ผู้อาศัยบริเวณค้างคาวชุมชุม นักท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ บุคลากรทางการแพทย์

อัตราเสียชีวิต

40% - 75%

ยังไม่มีวัคซีนหรือยารักษาจำเพาะ

อาการรุนแรงและรวดเร็ว

มีไข้ ปวดศีรษะ จนถึงขั้นสมองอักเสบ
และหมดสติได้ภายใน 1-2 วัน

แนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัย

 ป้องกันติดเชื้อ	 หลีกเลี่ยงสัมผัส	 ควบคุมแพร่เชื้อ
ล้างมือบ่อย ๆ และล้างผลไม้ ให้สะอาดก่อนรับประทานทุกครั้ง	ไม่กินผลไม้ที่ตกใต้ต้นไม้หรือปัสสาวะ และไม่สัมผัสสัตว์ค้างคาว หรือซากสัตว์	หากมีไข้ ปวดศีรษะ และแจ้งประวัติเสี่ยง แพทย์ทันที

ข้อมูล : กลุ่มสุขภาพหนึ่งเดียว และความร่วมมือระหว่างประเทศ
จัดทำโดย : กลุ่มเตรียมความพร้อมรับมือภาวะฉุกเฉิน และสื่อสารความเสี่ยง กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค

กองโรคติดต่อทั่วไป
Division of Communicable Diseases

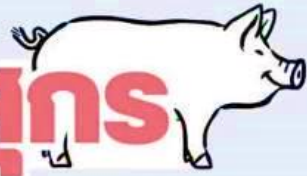

รู้ทัน ป้องกัน

“ไวรัสนิปาห์” ในฟาร์มสุกร

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

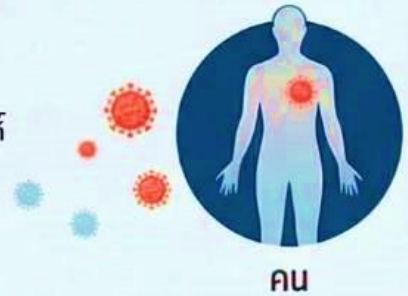

โรคนิปาห์เป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนที่มีความรุนแรงสูง และเคยมีรายงานการระบาดใหญ่ในฟาร์มสุกร
สุกรเป็นตัวกลางขยายเชื้อจากค้างคาวมาสู่คนได้ ****ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่พบการติดเชื้อในสุกร****

วงจรและการแพร่เชื้อ

ค้างคาวกินผลไม้ เช่น ค้างคาวแม่ไก่
พาหะทางธรรมชาติของเชื้อไวรัสนิปาห์

คน

สุกรเป็นตัวกลางขยายเชื้อ
(Amplifier Host)

สุกรที่รับเชื้อจะเพิ่มจำนวนไวรัส
ในตัวและแพร่กระจายสู่คนหรือ
สุกรตัวอื่นได้อย่างรวดเร็ว

เชื้อจากค้างคาวปนเปื้อน
ในอาหารของสุกร/สุกรสัมผัสสละวะ
หรือตัวค้างคาวโดยตรง
(Amplifier Host)

พื้นที่เสี่ยง คือฟาร์มใกล้สวนผลไม้ ป่า หรือเขตค้างคาว
ฟาร์มระบบเปิด หรือฟาร์มที่ไม่ได้มาตรฐานชีวความปลอดภัย
มีความเสี่ยงสูงที่สุด

สังเกตอาการทางเดินหายใจและประสาท

ไอ มีน้ำมูก

เดินเซ ชัก
กล้ามเนื้อกระตุก

ซึม เมื่ออาหาร
ไร้สุข

อัตราการตายผิดปกติ
ในเวลาใกล้เคียงกัน

หากพบสัตว์ป่วยต้องรีบแยก
และแจ้งปศุสัตว์ทันที

แนวทางปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัย

ยกระดับระบบป้องกันภัยทางชีวภาพ (Biosecurity)

ปรับปรุงโรงเรือนให้มีความมั่นคง แข็งแรง และปิดยึด
ป้องกันค้างคาว นก และสัตว์ป่า เข้าไปในคอก
และงดปลูกไม้ผลที่ดึงดูดค้างคาวรอบฟาร์ม

ป้องกันตัวเองทุกครั้ง
เมื่อสัมผัสสัตว์

สวมถุงมือ รองเท้าบูท
หมวกกอนาเบย์
และล้างมือด้วยสบู่ทุกครั้ง
หลังปฏิบัติงาน

ข้อมูล : กลุ่มสุขภาพหนึ่งเดียว และความร่วมมือระหว่างประเทศ
จัดทำโดย: กลุ่มเตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน และสื่อสารความเสี่ยง กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค

รู้ไว้ปลอดภัย ห่างไกลโรค “ไวรัสนิปาห์” และการอยู่ร่วมกับค้างคาวอย่างถูกวิธี

รู้จักพื้นที่เสี่ยงและพาหะนำโรค

ค้างคาวแม่ไก่ภาคกลาง : พาหะที่ต้องระวัง

เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองมีขนาดลำตัวใหญ่
อาศัยเป็นฝูงตามต้นไม้ในป่าดิบชื้นหรือสวนผลไม้
กลางวันจะเกาะกิ่งไผ่และออกหากินตอนกลางคืน

ตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงรอบตัวคุณ

พื้นที่ราบต่ำใกล้แหล่งน้ำไม่เกิน 1.5 กม.
เช่น วัด สวนผลไม้
มักเป็นที่อยู่อาศัยของค้างคาว

การจัดการสุกอนามัย ในครัวเรือน

ปิดฝาภาชนะอาหารให้มิดชิด
และหลีกเลี่ยงการรับประทาน
ผลไม้ที่มีรอยเกาะของสัตว์

ข้อควรปฏิบัติเมื่ออยู่ ในพื้นที่เสี่ยง

ปฏิบัติตาม 3 หลักไม่
ไม่ล่า : ไม่จับ กวน หรือจับค้างคาวมาประกอบ
อาหาร
ไม่หา : ไม่เก็บผลไม้ที่มีรอยกัดแทะจากพื้นบ้าน
ไม่กิน : หลีกเลี่ยงน้ำหวานสดจากต้น เช่น
น้ำตาลสด ที่ไม่มีการปกป้องกันมาแย่งรับ
จากน้าลาย หรือมูลค้างคาว
หลีกเลี่ยงการสัมผัส หรือเข้าใกล้สัตว์พาหะ
หรือสัตว์ที่ตายโดยไม่ทราบสาเหตุ

มาตรฐานความปลอดภัย สำหรับเกษตรกร

เลี้ยงสัตว์ตามมาตรฐาน
ฟาร์มปลอดภัย
และรับแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์
หากพบสัตว์ป่วยตายผิดปกติ

แนวทางการปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัย

ข้อกฎหมายต้องรู้: รับมือโรคติดต่อเชื้อไวรัสนิปาล์

โรคติดต่อเชื้อไวรัสนิปาล์ถูกกำหนดให้เป็น “โรคติดต่ออันตราย” ตามกฎหมายไทย ซึ่งมีข้อบังคับและมาตรการที่ชัดเจนในการเฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันการแพร่ระบาด ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

รู้จัก “นิปาล์”
โรคติดต่ออันตราย

โรคติดต่ออันตรายตามกฎหมาย
ถูกกำหนดตาม พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. 2558

“ปัจจุบันยังไม่พบผู้ป่วยในประเทศไทย”

อาการสำคัญที่ต้องสังเกต

มีไข้สูง ปวดกล้ามเนื้อ สมองอักเสบ หรืออาการทางระบบประสาท และอาจถึงขั้นเสียชีวิตได้

หน้าที่ต้องแจ้ง!
เมื่อพบผู้ต้องสงสัย

ใครบ้างต้องแจ้ง?

เจ้าบ้าน, แพทย์, สถานพยาบาล,
และเจ้าของสถานประกอบการ

ต้องแจ้งภายใน 3 ชั่วโมง
นับตั้งแต่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุ
อันควรสงสัยว่าเป็นโรค

แจ้งใคร?

แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุม
โรคติดต่อ (จพด.) ในพื้นที่

มาตรการควบคุมและบทลงโทษ

อำนาจเจ้าหน้าที่ในการควบคุมโรค

แยกกัก

กักกัน

ปิดสถานที่ชั่วคราว

ห้ามเข้าออกพื้นที่

โทษปรับเป็นพินัยสูงสุด

20,000 บาท

สำหรับความผิดฐานไม่แจ้ง
หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งบางประเภท

โทษหนัก: จำคุกสูงสุด 1 ปี
หรือปรับ 100,000 บาท

สำหรับการฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าฯ
หรือคำสั่งห้ามเข้า-ออกสถานที่ควบคุม